

* * * Evro-atlantski Bilten * * *

* * * Euro-Atlantic Bulletin * * *

Izdajatelj/Publisher: EASS / EACS

Vol. 7 No. 1 2026

Urednik/Editor: prof. dr. Iztok Prezelj

17. januar, 2026

ISSN 2712-5270

<http://www.euroatlantic.org/bilten/>

Ruske dezinformacije na Zahodnem Balkanu in priporočila za boj proti dezinformiranju

Igor Zidarič¹

Povzetek

Zahodni Balkan, kot postkonfliktno območje, zaznamovan s šibkim procesom demokratične tranzicije, korupcijo in medetničnimi napetostmi, predstavlja plodna tla za dezinformacijske kampanje Rusije. Zlasti zaradi njenih tradicionalnih, zgodovinskih in verskih povezav s pravoslavnimi narodi ima Rusija možnost vodenja učinkovitih in nizkocenovnih dezinformacijsko-propagandnih kampanj preko svojih posrednikov v regiji. S tem si prizadeva vzdrževati stanje kontroliranega kaosa, zavirati evro-atlantske integracije in krepiti svoj vpliv. Rusija pri tem ni osamljen igralec, saj se močno opira na Srbijo, ki jo uporablja kot logistično in operativno bazo za širjenje dezinformacij in propagande v regiji. Namreč srbski akterji in njihove izpostave na Zahodnem Balkanu širijo glavnino pro-ruskih narativov in dezinformacij. Medtem ko je Rusija veliko uspešnejša pri plasiranju svojih narativov kot tehnološko razvitejši Zahod, ta ne uspe učinkovito odgovoriti na njene kampanje, čeprav ima na voljo številne mehanizme mehke moči, zlasti v okviru širitvene politike EU in strateškega partnerstva s Srbijo.²

Ključne besede: Rusija, dezinformacije, propaganda, Zahodni Balkan, Srbija, Evropska unija

¹ Igor Zidarič je nekdanji predsednik Mladinske sekcije Evro-atlantskega Sveta Slovenije, trenutno zaposlen na Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije.

² Opomba: v prispevku so izražena lastna stališča avtorja, ki niso nujno stališča EASS in institucije, kjer je zaposlen.

Uvod

V sodobnem svetu se bitke vse redkeje bijejo z orožjem in vse pogostejše z informacijami. Internet je postal prostor, kjer se oblikujejo mnenja, preizkuša zaupanje ljudi in preusmerja resnica, kar lahko še posebej ogroža demokratične procese. Namreč v poplavi člankov, medijskih in spletnih objav ter komentarjev na družbenih medijih se pogosto skrivajo tudi dezinformacije. Lanoszka (2019, str. 3) pravi, da te postanejo še posebej problematične, ko jih sistematično širijo vlade z namenom zavajanja določenega občinstva, da bi s tem vplivale na politične procese.

Dezinformacije so namerno distribuirane neresnice in izkrivljanja, pogosto v obliki novic. Njihov namen je doseganje političnih ciljev, blatenje nasprotnikov, motenje političnih razprav, vplivanje na volivce, spodbujanje obstoječih družbenih konfliktov, ustvarjanje splošne zmede in informacijske paralize. Na tem področju posebej izstopa Rusija kot glavni vir dezinformacij in motečega hekerstva v vse večjem številu zahodnih držav. Rusija pri tem uporablja digitalna orodja, bote in hekerje v kombinaciji z njenimi državnimi mediji, kot sta *RT* in *Sputnik* (Bennet in Livignston, 2020, str. 3). Pomembnost, ki jo Rusija pripisuje svojim propagandno-medijskim operacijam nakazuje tudi dejstvo, da je v letu 2025 namenila 1,42 milijarde evrov za svoje državne medije in propagando, kar je 13% več kot v letu 2024 (Richter, 2025, str. 109). V letu 2026 pa naj bi se ta proračun povečal kar za dodatnih 54% (Institute for the Study of War, 2025).

Rusija je trenutno vodilna sila v hibridnem vojskovanju, ki je s področja rabe komunikacij in medijev prehitela informacijsko razvitejši Zahod (Cigler, 2016, str. 81). Zahodni Balkan, kot prizorišče tekmovanja med velikimi silami, zaseda posebno mesto v njeni zunanji politiki, zlasti zaradi njenih tradicionalnih vezi z lokalnimi slovanskimi in pravoslavnimi narodi (Šćepanović, 2022a, str. 1060). Regija ima za Moskvo poseben strateški pomen, saj predstavlja območje tekmovanja z drugimi mednarodnimi akterji, kot so NATO, EU in ZDA, zlasti v okviru energetike, a tudi v bančnem, trgovinskem in premoženjskem sektorju (Jagiełło, 2021, str. 49–53).

Rusija je v okviru svojega globalnega boja z nasprotniki razvila dezinformacijski in propagandni ekosistem, ki temelji na različnih in medsebojno prepletenih, prikritih in odkritih dejavnostih, od uradnih do posredniških ter neavtoriziranih komunikacijskih kanalov ter platform, namenjenih širjenju tudi lažnih narativov. Ta ekosistem temelji na petih stebrih, in sicer na: uradni komunikaciji vladnih uradnikov in organov, državno financiranem globalnem sporočanju, zlasti ruskih medijev in organizacij, posredniških virih onkraj svojih meja, uporabi družbenih medijev kot orožja in kibernetско omogočenih dezinformacijah, npr. lažne spletne strani ali ponarejena avdio-vizualna vsebina. Takšen pristop ji prinaša tri ključne prednosti: prvič, omogoča ji razvoj več različic iste zgodbe, pri čemer posamezni stebri dezinformacijskega ekosistema prilagajajo narative različnim ciljnim skupinam; drugič, delovanje prek posrednikov omogoča zanikanje neposredne odgovornosti

ter zmanjšuje izpostavljenost kritikam; in tretjič, vzpostavlja multiplikativni učinek med posameznimi stebri ekosistema, s čimer se povečuje doseg propagande in dezinformacij (GEC, 2020, str. 3–8).

Na Zahodnem Balkanu prevladuje pravi informacijski nered, ki je odraz vseh družbenih in političnih težav s katerimi se ta sooča. Regijo zaznamujejo številni družbeni in strukturni izzivi npr. etnične tenzije in delitve, korupcija, nezaupanje državljanov v politiko in institucije ter velikodržavne ideje, zaradi česar predstavlja plodna tla za tuje dezinformacijske kampanje. Poleg tega, dezinformacije so izrazit problem v celotni regiji, saj predstavljajo način, kako domači in tuji akterji uresničujejo svoje politične cilje. Lažne novice, popolne ali delne neresnice, ki so preoblečene v novinarstvo pa so prevladujoča (angl. mainstream) metoda vladnih političnih agend in poslovnega obračunavanja med tekmeči. Zahodni Balkan posledično za Rusijo predstavlja posebno bojišče, kjer si prizadeva obdržati in pridobiti vzrode v Evropi in odvrčati širitev Evro-atlantske skupnosti in njenih integracij. Eno izmed orodij pri uresničevanju njenih ciljev so prav dezinformacije (Greene in drugi, 2021, str. 13–14). Duffy in Green (2020) pa sta ugotovila, da so lokalni akterji v regiji velikokrat primarni viri ali ojačevalci lažnih narativov, ki pogosto delujejo neodvisno od zunanjih sil. V tem kontekstu ima Srbija ključno vlogo, tako kot politični partner kot tudi kot kanal za rusko propagando in koordinacijo njenih aktivnosti v regiji. Toda Srbija ne deluje zgolj kot ruski satelit, temveč kot avtonomni igralec, katerega interesi se trenutno ujemajo z interesi Moskve (DFC, 2025, str. 22–23).

Ruska dezinformacijsko-medijska infrastruktura na Zahodnem Balkanu

Leta 2014 je *Sputnik* odprl regionalno uredništvo v Beogradu, ki objavlja vsebine v srbskem jeziku, tako v cirilici kot latinici, kar omogoča širok doseg po celotnem Zahodnem Balkanu, zlasti zaradi jezikovnih sorodnosti med bosanščino, hrvaščino, črnogorščino in srbščino. *Sputnik Srbija* je najbolj priljubljen ruski državni medij v regiji, njegove vsebine pa so brezplačno na voljo za citiranje in jih pogosto povzemajo ter širijo tudi lokalni in regionalni mediji. Lokalni preverjevalci dejstev so ga prepoznali kot vodilni tuji medij v regiji glede širjenja političnih dezinformacij. Analiza poročanja njegovih člankov o Srbiji, Črni gori ter Bosni in Hercegovini (BiH) v obdobju od 1. januarja do 31. decembra 2018 je pokazala, da so glavni narativi: promocija prijateljstva med Srbijo in Rusijo; poudarjanje medetničnih tenzij v regiji; problematiziranje vloge EU, Nata in ZDA na Zahodnem Balkanu; utrjevanje mita o ogroženosti Srbov v regiji; ter prikazovanje BiH in Črne gore kot nesposobnih, neuspešnih ali kriminalnih držav (Atlantski svet Črne gore, 2020).

Doncheva (2020) je ugotovila, da *Sputnik Srbija* pogosto deluje tako kot prvotni vir, a tudi kot ojačevalec dezinformacij. Podala je primer, in sicer obdobje po 30. juliju 2019, ko so številni lokalni spletni mediji v treh dneh širili dezinformacijo, da je NATO povzročil večino civilnih žrtev v

Afganistanu. Članek je temeljil na poročilu misije ZN v Afganistanu, ki je pokazalo, da je število civilnih smrti, pripisanih provladnim silam, presehalo tiste, ki so jih povzročile protivladne skupine. Prvi medij, ki je izpostavil to temo, je bila srbska tiskovna agencija *Tanjug*, ki se je oprla na članek *Associated Press* (AP). Medtem ko je AP poročal, da so največ civilistov ubile afganistanske sile in njihovi zavezniki, je *Tanjug* z zavajajočim naslovom odgovornost pripisal izključno Natu. Enako novico je delilo še 14 medijskih portalov, predvsem iz Srbije, pri čemer je *Sputnik Srbija* nastopil šele kot 12. po vrsti. Velik del dezinformacij torej izvira iz srbskih spletnih medijev, predvsem provladnih tabloidov in anonimnih portalov, nato pa jih *Sputnik Srbija* okrepi in razširi, kar omogoča širjenje tudi v druge države. Podatki spletne mreže za preverjanje dejstev »*Zašto Ne*« kažejo, da so dezinformacije najbolj razširjene v Srbiji. *Sputnik Srbija* večinoma ne deluje kot prvotni vir, temveč kot ojačevalec že obstoječih vsebin (Doncheva, 2020).

Primer, ko je *Sputnik Srbija* deloval kot vir dezinformacij v regiji, lahko najdemo na spletni platformi *Fake News Tragač* iz Srbije. Ta je 22. oktobra 2025 razkrila, da je večje število srbskih spletnih medijev in portalov objavilo dezinformacijo o domnevnem sprejetju »prepovedi tranzita ruskega plina skozi EU v tretje države« s strani Sveta EU, kar je izjavila tudi srbska ministrica za rudarstvo in energetiko Dubravka Đedović Handanović. Preverjevalci dejstev so pregledali besedilo Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o postopnem ukinjanju ruskega plina in v njem niso našli trditve, ki so jih navajali spletni portali. Prav tako so preverili izjavo Sveta Evropske unije, v kateri je bilo navedeno, da so bili »uvedeni tudi dodatni mehanizmi spremljanja in obveščanja, da bi preprečili vstop ruskega plina v EU prek tranzitnih postopkov«. Zanimalo jih je, ali to res pomeni, da načrt vključuje »prepoved tranzita ruskega plina«, kot je navedla ministrica. Prejeli so odgovor uradnika Sveta EU, da se »postopno opuščanje in prepoved, ki ju predvideva stališče Sveta, ne uporabljata za tranzitne postopke. Obstajajo le dodatni mehanizmi spremljanja in obveščanja, da se prepreči morebitno uhajanje ruskega plina v teh tranzitnih postopkih«. Omenjeno dezinformacijo je delilo kar 17 srbskih medijev in tabloidov, med drugim javna srbska radiotelevizija RTS in srbska redakcija *Sputnik*, ki je kot prva izmed navedenih medijev objavila to novico, in sicer 20. oktobra 2025 ob 12:09 (Koledin, 2025).

Od 15. novembra 2022 v Srbiji deluje tudi medij *RT Balkan*, ki predstavlja regionalno izpostavo ruskega medijskega projekta RT. Ob zagonu balkanske različice je glavna urednica RT na omrežju Twitter zapisala »Zagnali smo RT na Balkanu, ker Kosovo je Srbija«. RT je vnesel dodatno rusko propagando v Srbijo in jo je vsebinsko prilagodil lokalnemu okolju, da bi bila bolj sprejemljiva in učinkovita v širši regiji. Leta 2023 je takratna odgovorna urednica poudarila, da je *RT Balkan* formalno registriran kot srbski medij, čeprav finančna sredstva prihajajo iz tujine. Ena od pogosto uporabljenih praks tega medija je t. i. »pranje informacij«, kar pomeni objavljanje zavajajočih ali neresničnih vsebin v obliki domnevno verodostojnih novinarskih prispevkov. Takšne vsebine so nato brezplačno dostopne in najpogosteje jih prevzemajo vplivni srbski pro-vladni mediji, predvsem tisti,

★ ★ ★ Euro-Atlantic Bulletin ★ ★ ★ ★ ★ ★ Evro-atlantski Bilten ★ ★ ★

EURO-ATLANTIC COUNCIL OF SLOVENIA / EVRO-ATLANTSKI SVET SLOVENIJE

Kardeljeva ploščad 5, 1000 Ljubljana, Slovenija, t. +386 (0)1 5805 327, e-mail: info@euroatlantic.org, www.euroatlantic.org

ki širijo tudi stališča in propagando srbske oblasti, kot sta *TV Pink* in časopis *Kurir* (Novinarji brez meja, 2024).

V objavah *RT Balkan* lahko odkrijemo številne dezinformacijske in propagandne narative. Na primer, 4. novembra 2023 so objavili kolumno avtorja Aleksandra Pavića, ki je poleg kritike Zahoda v besedilu trdil, da genocid v Srebrenici leta 1995 »niti ni bil storjen« ali da je »le del zahodnih laži« (Šehović, 2023, 10. november). Drugi primer je 11. marca 2024, ko so objavili naslovnico »Kako se je Finska priporočila Natu: Skrivala je resnico o Račku in pomagala pri bombardiranju Jugoslavije«. Članek je napačno trdil, da je Finska pridobila članstvo v NATO tako, da je prikrivala resnico o masakru v Račku, ker naj bi se tedaj pripravljala teren za Natovo bombardiranje Zvezne republike Jugoslavije, kar nima nobene logične ali dejanske podlage. *RT* je zagovarjal srbsko verzijo dogodka, po kateri naj bi bili pomorjeni kosovski Albanci dejansko gverilci, medtem ko je vodilna finska preiskovalka tedaj potrdila, da je šlo za zločin proti človečnosti (The Geopost, 2024, 12. marec). Dodaten primer lahko najdemo oktobra 2024, ko so prenesli izjavo črnogorskega pro-srbskega in pro-ruskega politika Milana Kneževića, da se je število Srbov v Črni gori ob zadnjem popisu prebivalstva povečalo za 15 %. V resnici se je povečalo za 4 %, in sicer s 29 % na 33 % (Vučić, 2024).

Dodaten primer ruske spletne medijske infrastrukture, ki širi ruske propagandne in dezinformacijske narative na Zahodnem Balkanu deluje v slopu t. i. operacije »Portal combat«. Ta predstavlja rusko dezinformacijsko kampanjo, ki je na Balkanu manifestirana kot mreža avtomatiziranih spletnih portalov s centraliziranim upravljanjem pod imenom »Pravda«, namenjeno simuliranju novinarskih strani z lokalnimi domenami za Srbijo, BiH, Albanijo in Severno Makedonijo. Balkanska mreža portalov je v 120 dneh, od začetka svojega delovanja 22. marca do 20. julija 2024, objavila kar 70.719 novic. Pri čemer je bila nekoliko manj aktivna v BiH, Severni Makedoniji in Albaniji, kot v Srbiji, kjer je objavila kar 67.663 od vseh člankov. Ti portali na videz delujejo kot avtentičen medij, toda nimajo uredništev ali novinarjev; objave so avtomatsko generirane s programsko kodo, ki pogosto prekopira vsebino iz *RT Balkan*, *Sputnik Srbija* in proruskih *Telegram* kanalov ter jo hitro objavi na balkanskih domenah (Katić in Jevtović, 2024). V srbskem jeziku deluje tudi podružnica ruskega portala *News Front*. Ta je bil ustanovljen novembra 2014, kot glasnik ljudstva iz ruskih separatističnih republik na vzhodu Ukrajine. Številna medijska poročila nakazujejo, da ta medij financira in upravlja ruska obveščevalna služba FSB (EU vs. Disinfo, 2019).

Meister (2018) pravi, da kljub dokazani ruski prisotnosti in vplivu na srbski medijski prostor ta nista tako velika oziroma odločilna, saj se Rusija v največji meri opira na lokalne pro-ruske medije, spletne strani in srbske pro-vladne tabloide. *Sputnik Srbija* je namreč zgolj eden izmed več kot 100 medijev in organizacij, ki širijo ruske narative v regiji (Metodieva, 2020, str. 5).

Lokalni akterji, kot nosilci ruskih dezinformacij in propagande na Zahodnem Balkanu

Ruske dezinformacijske kampanje na Zahodnem Balkanu se v veliki meri ne izvajajo neposredno, temveč prek razvejane mreže lokalnih akterjev, ki delujejo kot posredniki, ojačevalci ali neformalni distributerji proruskih narativov. Ti akterji vključujejo medije, politične stranke, nevladne in neformalne organizacije ter posameznike, ki s pomočjo družbenih omrežij reproducirajo in lokalizirajo vsebine, skladne z interesi Ruske federacije. Ključna značilnost tovrstnega delovanja je visoka stopnja prilagoditve lokalnim političnim, identitetnim in zgodovinskim kontekstom, zaradi česar so dezinformacije pogosto težko prepoznavne kot del zunanjega vplivanja. Srbija predstavlja osrednje regionalno vozlišče za širjenje ruskih dezinformacij, tako znotraj države kot proti sosednjim državam Zahodnega Balkana, zlasti tam, kjer je opazna srbska manjšina. Ključno vlogo pri tem igrajo lokalni mediji, zlasti pro-vladni tabloidi in spletni portali, ki delujejo v simbiozi z ruskimi državnimi mediji, predvsem s *Sputnik Srbija* in *RT Balkan*. Čeprav sta slednja formalno edina ruska državna medija s sedežem v regiji, njun vpliv presega neposredno občinstvo, saj njune vsebine množično povzema srbski pro-vladni tisk.

Srbski medijski prostor je v veliki meri pod vplivom SNS in predsednika države Aleksandra Vučića, kar je v zadnjih letih močno vplivalo na znižanje kakovosti novinarskega poročanja. Glavni razlog za to je pristransko poročanje in pomanjkanje kritičnega spremljanja aktivnosti predsednika in njegove stranke. Ključno vlogo pri državno sponzoriranih dezinformacijskih kampanjah imajo predvsem televizije z velikim dosegom, zlasti *TV Pink*, ter pro-vladni tabloidi, kot so *Informer*, *Kurir* in *Srpski telegraf* (Greene in drugi, 2021, str. 31). Ti mediji pogosto objavljajo senzacionalistične in zavajajoče vsebine, ki utrjujejo ključne ruske narative, kot so predstavljanje Zahoda in EU kot dekadentnega in agresivnega, ter povečevanje Rusije kot zaščitnice Srbije. Tako so *Informer*, *Alo!*, *Večernje novosti*, *Kurir* in *Srpski Telegraf* v letu 2022 objavili vsaj 1174 naslovnice z zavajajočo vsebino, čeprav so podjetja, ki vodijo te medije v istem obdobju prejela več kot 800 tisoč evrov iz proračuna (Vučić, 2023).

V sklopu srbskih pro-vladnih tabloidov, ki širijo dezinformacije posebej izstopa *Informer*, ki je večkrat objavil izmišljene ali močno prirejene izjave ruskih voditeljev, vključno z lažnimi navedbami Vladimirja Putina npr. o neposredni podpori Rusije Srbiji v primeru vojaških spopadov. Na začetku ruske invazije v Ukrajini je *Informer*, kot najbolj bran srbski dnevnik, 22. februarja objavil, da je Ukrajina napadla Rusijo. Javnomnenjska raziskava pa je kmalu za tem pokazala, da zgolj 3,5 % državljanov Srbije verjame, da je za vojno v Ukrajini odgovorna Rusija, medtem, ko jih je kar 60 % menilo, da sta za vojno odgovorna ZDA in NATO (Mijatović, 2022, str. 6). *Informer* je prav tako na svoji naslovnici objavil dezinformacijo o začetku tretje svetovne vojne zaradi napotitve vojakov ZDA

★ ★ ★ Euro-Atlantic Bulletin ★ ★ ★ ★ ★ ★ Evro-atlantski Bilten ★ ★ ★

EURO-ATLANTIC COUNCIL OF SLOVENIA / EVRO-ATLANTSKI SVET SLOVENIJE

Kardeljeva ploščad 5, 1000 Ljubljana, Slovenija, t. +386 (0)1 5805 327, e-mail: info@euroatlantic.org, www.euroatlantic.org

v Ukrajino, čeprav je to tiskovna predstavnic Bele hiše uradno zavrgla to možnost en dan pred objavo naslovnice (Ljubičić, 2022). Kot zanimivost, v obdobju med letoma 2016 in 2017 sta *Srpski telegraf* in *Informer* v samo enem letu na svojih naslovnica v različnih oblikah kar 265-krat napovedovala vojno, kot npr. popolni obračuni, jedrski napadi, veliko-albansko agresijo ali domnevni teroristični napadi. Na eni izmed naslovnice je *Informer* celo trdil, da naj bi bil cilj Zahoda ubiti Aleksandra Vučića na Kosovu (Janjić, 2022).

Pomemben kanal širjenja dezinformacij v Srbiji so tudi družbena omrežja, zlasti *Facebook*, *Twitter* (X) in *Telegram*, ki pa se je uveljavil kot ključno orodje za distribucijo pro-ruskih vsebin. Tukaj posebej izstopa *Telegram* kanal enega najbolj znanih srbskih prostovoljcev v Ukrajini, Dejana Berića, ki je registriran v Srbiji in ima več kot 110.000 sledilcev. Ta kanal večinoma diskreditira delovanje Nata in objavlja vsebine v povezavi z vojno v Ukrajini. Spremlja ga tudi veliko število posameznikov iz BiH. Pri širjenju ruske propagande izstopa tudi srbski kanal *Republika Srpska*, ki objavlja vsebine povezane z vojno v Ukrajini in delovanjem uradnikov entitete Republike Srbske v BiH. Ta kanal je povezan tudi z drugimi pro-srbskimi in pro-ruskimi kanali na *Telegramu*, kot so *Vojska Republike Srpske*, *Srpski svijet*, *Srpska Sparta-Info* itd. Tudi drugi največji *Telegram* kanal *Bunt je stanje duha* je registriran v Srbiji in ima 85.000 sledilcev iz celotne regije (Pekmez in drugi, 2024). Na tem kanalu je mogoče zaznati številne sporne narative, npr. da Črna gora zgodovinsko gledano pripada Srbiji. Pred vojno v Ukrajini so bile vsebine na kanalu posebej osredotočene na Črno goro. Kanal je promoviral četniško ideologijo in teze o ogroženosti Srbov v Črni gori. Uprava črnogorske policije je v februarju 2022 potrdila, da vodi aktivnosti zoper to skupino, saj v njej posamezniki pozivajo na kaos v državi. V objavah skupine določeni člani celo pozivali na »nož in kri« (Komarčević, 2022a). V BiH se ruske dezinformacije širijo predvsem posredno, prek lokalnih političnih in medijskih akterjev, zlasti v entiteti Republika Srpska. Ključno vlogo ima javna radiotelevizija entitete Republike Srbske *RTRS*, ki je vsebinsko in narativno močno usklajena z ruskimi državnimi mediji ter pogosto povzema ali reproducira vsebine *Sputnik Srbija* brez kritične distance. Raziskava državlanskega gibanja *Zašto ne* je pokazala, da so anonimni spletni portali v BiH glavni nosilci in posredniki političnih dezinformacij. Po ugotovitvah raziskave ti portali predstavljajo približno dve tretjini vseh dezinformacij, zaznanih na spletu v BiH. Zaradi anonimnosti se lahko izognejo odgovornosti in kritiki ob morebitnem razkritju širjenih vsebin. Tudi javni mediji, ki pogosto povzemajo informacije s teh anonimnih portalov, so pogosti viri dezinformacij. Med najbolj aktivnimi javnimi viri so mediji iz Republike Srbske, zlasti javni *RTRS* in agencija *SRNA*, medtem ko mediji iz drugih držav prav tako pomembno prispevajo k širjenju napačnih informacij o BiH. Raziskava je še ugotovila, da znaten delež političnih dezinformacij prihaja iz Srbije. Tamkajšnji mediji skupaj z bosanskimi tvorijo mrežo najmanj 29 medijev, ki jih je zajela raziskava, od katerih jih je 15 lociranih v Srbiji in 14 v BiH, od

★ ★ ★ Euro-Atlantic Bulletin ★ ★ ★ ★ ★ ★ Evro-atlantski Bilten ★ ★ ★

EURO-ATLANTIC COUNCIL OF SLOVENIA / EVRO-ATLANTSKI SVET SLOVENIJE

Kardeljeva ploščad 5, 1000 Ljubljana, Slovenija, t. +386 (0)1 5805 327, e-mail: info@euroatlantic.org, www.euroatlantic.org

tega 12 v Republiki Srbski. *Sputnik Srbija* je edini medij te mreže, ki ni v lastništvu držav regije. Glavne tarče teh političnih dezinformacij so vrednote Evropske unije in predstavniki ZDA, zlasti tisti povezani z demokratskimi administracijami (Cvjetičanin in drugi, 2019).

Eden izmed primerov delovanja dezinformacijske mreže se je pojavil 18. julija 2018, ko so v bosanski vasi Matuzići odkrili manjšo količino orožja in streliva ob zapuščeni hiši. Kmalu zatem je tiskovna agencija Republike Srbske SRNA poročala, da naj bi bilo orožje skladiščeno blizu džamije, kar so predstavili kot dokaz, da se paravojaške skupine iz Federacije BiH oborožujejo za morebiten spopad z Republiko Srbsko. Novico je poleg *Srne* preneslo še najmanj dvanajst drugih medijev, vključno s *Sputnik Srbija*, *Republika*, *Blic* in *Informer* iz Srbije ter *RTRS*, *Nezavisne novine*, *Srpska info*, *Bljesak*, *ATV*, *Glas Srpske*, *Iskra* in *Trebević* iz BiH (Cvjetičanin, 2018).

Tako kot v drugih delih Zahodnega Balkana imajo tudi v Črni gori mediji iz Srbije izrazit vpliv, kar je predvsem posledica močnih družbenih in kulturnih povezav med državama ter prevlade srbskega medijskega trga v primerjavi z manjšim črnogorskim okoljem. Posledično je črnogorski javni prostor močno prežet z narativi, ki izvirajo iz Srbije, pri čemer ti vključujejo tako preverjene informacije kot tudi zavajajoče vsebine (Greene in drugi., 2021, str. 31). Struktura lastništva televizij dodatno krepi ta vpliv, saj so štiri od petih črnogorskih televizijskih postaj v srbski lasti (Šćepanović, 2022).

Poleg tega imajo, srbski tabloidi in drugi mediji v visoko branost v Črni gori. Digitalni forenzični center (DFC) iz Podgorice je med 1. oktobrom 2020 in 30. septembrom 2021 izvedel analizo poročanja srbskih medijev z visoko branostjo v Črni gori, s ciljem identificirati glavne narative o Črni gori v srbskem medijskem prostoru. Ugotovili so, da srbski *Blic*, *Alo!*, *Espresso*, *Informer*, *Kurir* in *Srbija danas* objavili, kar 9698 člankov, ki so se nanašali na Črno goro. Rezultati so pokazali, da so bili srbski mediji še posebej aktivni ob pomembnih družbeno-političnih dogodkih, zlasti v aprilu, juniju in septembru 2021, med drugim ob predlogu tedanjega predsednika vlade Zdravka Krivokapića za razrešitev ministra za pravosodje Vladimirja Leposavića, po sprejetju resolucije o Srebrenici v črnogorskem parlamentu ter ob odločitvah v zvezi z ustoličenjem metropolita Joanikija (DFC, 2021, str. 7).

V črnogorskem medijskem prostoru je mogoče zaznati vsebine, ki so v veliki meri skladne z diskurzom in narativi, ki izvirajo iz Moskve, zlasti na določenih televizijskih kanalih in spletnih platformah. Med spletnimi portali, ki izstopajo po pogostem širjenju dezinformacij, senzacionalizma in proruskih propagandnih sporočil, sta predvsem *Borba* in *IN4S*. Obe platformi redno povzemata vsebine iz virov, kot sta *RT Balkan* in *Sputnik Srbija*, ter jih reproducirata skozi zavajajoče narative. V kontekstu vojne v Ukrajini se tako pogosto uporablja terminologija, kot je »posebna vojaška operacija«, hkrati pa se objavljajo vsebine, ki povečujejo vlogo ruskega predsednika Vladimirja Putina in odgovornost za začetek vojne pripisujejo Ukrajini. Avtorji kolumn na obeh portalih pogosto problematizirajo legitimnost Ukrajine kot suverene države, obenem pa zanikajo tudi državnost Črne

gore, ki jo predstavljajo kot umetno politično tvorbo, nastalo v času komunističnega režima (Jovanović v CEP, 2022, str. 18).

Policy priporočila

Zahodni Balkan kot nestabilna sosesčina EU je zanjo strateško izjemno pomemben. Za regijo so evro-atlantske integracije edina prava pot k spravi, miru in stabilnosti po več stoletjih krvavih vojn, demografskega opustošenja, nestabilnosti in nezadostnega ekonomskega napredka. Ideja širitvene politike EU je namreč, da države kandidatke prestanejo temeljit proces družbenih in strukturnih reform ter uskladijo svoje zakonodajne okvire ter zunanjo, monetarno in trgovinsko politiko z unijo. Na ta način bi države kandidatke doživele družbeno in ekonomsko preobrazbo. To bi omejilo korupcijo in kriminal, pomagalo utrditi vladavino prava, spoštovanje človekovih pravic, raven demokracije in zaupanje ljudi v institucije, zaradi česar bi se umirile etnične napetosti ter ustvarili pogoji za spravo, razvoj in splošen napredek v regiji. EU državam regije pri izboljšanju omenjenih področij pomaga že pred samim članstvom, in sicer z zagotavljanjem finančne, politične, tehnične in razvojne podpore državam kandidatkam. Kljub temu pa je regija vse bolj nestabilna, etnična trenja se poglobljajo, številni problemi, zlasti v BiH, Kosovu, Srbiji in Črni gori, pa se kopičijo. Prebivalstvo regije izgublja zaupanje v EU. Srbija kot logistično in operativno središče nosi največjo odgovornost, saj omogoča delovanje ruskih dezinformacijskih kampanj v regiji. Posebej zaskrbljujoče je dejstvo, da je EU največji donator Srbije, ki je v zadnjih letih vanjo vložila več kot 4 milijarde evrov za več kot 1.500 projektov. To pa ni imelo pozitivnega učinka na srbsko javnost, saj je bila podpora EU leta 2019 51 %, leta 2024 pa le še 34 %. Zato bi bilo potrebno posodobiti določene pristope za boj proti tujim dezinformacijam znotraj EU in uporabiti mehanizme mehke moči v odnosu do držav kandidat, ki širijo rusko in proti-EU propagando. Na tak način bi lahko omejili dezinformacije ter propagando, ki spodkopavajo intenzivna prizadevanja EU kot največjega donatorja finančne in razvojne pomoči na Zahodnem Balkanu. V nadaljevanju podajam še nekaj konkretnih priporočil.

1. Dodatna omejitev virov, ki širijo ruske dezinformacije

EU je 1. marca 2022 sprejela omejevalne ukrepe glede dostopa do vsebin ruskih medijev, ki širijo dezinformacije in propagando. Vendar je Rusija od takrat razvila številne metode obhoda sankcij, s katerimi je zagotovila neprekinjeno delovanje svojih dezinformacijskih kampanj ter dostop do propagandnih vsebin z evropskega ozemlja. Posledično se je težišče širjenja ruskih dezinformacij preneslo na lokalne, nesankcionirane medijske portale v regiji. EU bi morala posodobiti nabor subjektov, ki bi jih bilo treba uvrstiti na seznam sankcioniranih medijev, saj je dostop do regionalnih različic, kot je denimo *Sputnik Srbija*, še vedno mogoč. Na Zahodnem Balkanu deluje več medijev in

spletnih portalov v Srbiji, Črni gori ter v entiteti Republiki Srbski v BiH, ki na dnevni ravni širijo proti-EU dezinformacije, čeprav je EU največji donator razvojne in predpristopne pomoči v teh državah. EU bi morala tudi bolj odločno zahtevati, da države kandidatke dejansko omejijo dostop do ruskih propagandnih medijev. Črna gora se je sicer uskladila s sankcijami EU glede omejevanja ruskih medijev, ki širijo propagando, vendar so v praksi nekateri njihovi kanali na internetu in družbenih omrežjih še vedno dostopni. V BiH ter Srbiji pa so ti mediji nemoteno dostopni, lokalni mediji tako njihove vsebine vsakodnevno povzemajo, kar dodatno spodkopava zaupanje lokalnega prebivalstva v članstvo v EU, zlasti v Srbiji.

2. Kriminalizacija FIMI na ravni EU

V strokovno-raziskovalnih krogih na področju dezinformacij se pogosto pojavlja dilema, da Zahod zaradi svojih demokratičnih značilnosti in vladavine prava ne izvaja dezinformacijskih kampanj v Rusiji, primerljivih s tistimi, ki jih Rusija vodi proti zahodnim državam. Na Zahodu se namreč spodbuja neodvisno novinarstvo, hkrati pa povezuje med mediji, vlado in obveščevalnimi službami, ki je ključna za učinkovito izvajanje propagandno-dezinformacijskih kampanj, ne deluje na način, značilen za avtoritarne režime. Poleg tega je Rusija, zlasti po letu 2022, vzpostavila obsežne omejitve delovanja mednarodnih spletnih platform in družbenih omrežij, predvsem za *Facebook*, *Instagram*, *X* in *YouTube*, kar bistveno omejuje možnost prodora v ruski informacijski prostor. Posledično se spopadanje z ruskimi dezinformacijskimi kampanjami z vidika Zahoda pogosto dojema kot neenakopraven in nepošten boj, na katerega se je mogoče odzvati zgolj s spremljanjem, analiziranjem in razkrivanjem teh dejavnosti, kar številni strokovnjaki ocenjujejo kot neučinkovito. Zato bi bilo na ravni EU smiselno razmisliti o kriminalizaciji tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja (angl. foreign information manipulation and interference – FIMI), ne pa dezinformacij kot takih. Kriminalizacija dezinformacij namreč spominja na verbalni delikt, značilen za nekdanje avtoritarne režime, in bi bila v demokratičnih sistemih problematična, poleg tega pa bi omogočala številne zlorabe, saj je dezinformacije težko jasno opredeliti in določiti, kdo bi bil pristojen za presojo spornosti posameznih trditev. Nasprotno pa bi kriminalizacija FIMI zajemala lažne kampanje na družbenih omrežjih, hekerske vdore, objave ukradenih podatkov in upravljanje zlonamernih narativov, katerih cilj je spodkopavanje temeljnih in ustavnih vrednot držav, kar bi moralo biti sankcionirano, zlasti ker te kampanje pogosto izvajajo lokalni akterji v ciljnih državah kot obliko zlonamernega delovanja.

3. Omejitve komentiranja na spletnih in medijskih portalih in usposabljanja moderatorjev

V sodobnem digitalnem okolju se številne dezinformacije širijo v obliki komentarjev pod objavami spletnih medijev in na družbenih omrežjih, pri čemer lahko vsak posameznik, bodisi naključni entuziast, bodisi pripadnik tuje obveščevalne službe, v zelo kratkem času vzpostavi anonimni profil

in začne širiti dezinformacije ter propagando onkraj meja svoje države. Ruske dezinformacijske operacije te okoliščine spretno izkoriščajo, zato bi jih bilo treba ustrezno nasloviti na ravni EU, in sicer z namensko dopolnitvijo Akta o digitalnih storitvah (DSA), ki bi izrecno obravnavala tuje informacijske manipulacije in vmešavanje (angl. foreign information manipulation and interference – FIMI) v komentarjih na družbenih omrežjih in spletnih platformah. Priporoča se uvedba obveznosti za zelo velike spletne platforme, da razvijejo in uporabljajo standardizirane kazalnike za zaznavanje koordiniranega neavtentičnega delovanja (angl. coordinated inauthentic behaviour – CIB), ki je praviloma tesno povezano s FIMI, saj vedenjski vzorci anonimnih profilov pogosto razkrivajo njihove namene. Profili, ki širijo izključno dezinformacije, so ustanovljeni tik pred pomembnimi dogodki z namenom informacijske priprave zlonamernih akterjev, denimo ob začetku vojne v Ukrajini, ali pa objavljajo avtomatizirano generirano vsebino, namreč jasno nakazujejo na CIB in FIMI. Poleg tega bi morali biti moderatorji komentiranja na spletnih platformah ustrezno usposobljeni za prepoznavanje CIB in FIMI, zato naj EU vzpostavi certificirane programe usposabljanja moderatorjev na ravni Unije s poudarkom na odkrivanju koordiniranega neavtentičnega delovanja, hibridnih groženj in dezinformacijskih taktik tretjih akterjev. Ob tem bi bilo smiselno vzpostaviti tudi neodvisno evropsko središče za izmenjavo signalov o CIB med platformami in regulatorji ob polnem spoštovanju temeljnih človekovih pravic, s čimer bi se okrepila odpornost digitalnega javnega prostora proti tujemu zlonamernemu delovanju, ne da bi se posegalo v svobodo izražanja legitimnih uporabnikov.

4. Krepitev sodelovanja s civilno družbo

V državah Zahodnega Balkana deluje obsežna mreža nevladnih organizacij, ki dokazano uspešno razkrivajo ruske in lokalne dezinformacije ter analizirajo hibridno delovanje tujih akterjev, med drugim *Fake News Tragač*, *BIRN*, *Raskrikavanje* in *Istinomer* v Srbiji, *Digitalni forenzični center*, *Center za demokratično tranzicijo* in *Raskrinkavanje.me* v Črni gori, *The Geopost* na Kosovu ter *Detektor.ba*, *Raskrinkavanje.ba* in *Istinomjer* v BiH. Čeprav EU prepozna resnost ruskih in lokalnih dezinformacij v regiji, je Zahodni Balkan v tretjem poročilu Evropske službe za zunanje delovanje o naslavljanju FIMI na 42 straneh omenjen zgolj dvakrat, kljub poplavi proti-EU dezinformacij, ki na dnevni ravni preoblikujejo informacijski prostor držav kandidatk. EU bi morala zato sistematično in dolgoročno vključiti navedeno mrežo civilnodružbenih organizacij z Zahodnega Balkana v svoje aktivnosti ter v pripravo evropskih dokumentov in poročil o tujih dezinformacijah, saj te organizacije razpolagajo z edinstvenim lokalnim znanjem, jezikovnimi kompetencami in metodologijami, ki jih institucije EU pogosto nimajo. Priporoča se vzpostavitev formalnih mehanizmov sodelovanja, vključno z rednim vključevanjem teh nevladnih organizacij v strateške razprave EU, delovne skupine in programe StratCom, hkrati pa naj EU podpre prenos njihovih dobrih praks v države članice prek pilotnih projektov, izmenjav in ciljno usmerjenega financiranja, s čimer

bi okrepila lastno odpornost proti dezinformacijam ter hkrati prispevala k večji integraciji in stabilnosti Zahodnega Balkana.

5. Razvoj standardiziranih smernic na ravni EU za spopadanje z dezinformacijami

Kljub temu da nekateri dokumenti Evropske unije vsebujejo smernice za spopadanje z dezinformacijami, še vedno prevladuje vtis, da so države članice pri tem pretežno prepuščene same sebi. Delovanje na tem področju ostaja slabo usklajeno, pri čemer je odkrivanje dezinformacij med državami razpršeno med številne akterje, kot so varnostno-obveščevalne službe, vladne komunikacijske strukture, nevladne organizacije in drugi deležniki. Zato bi bilo na ravni Evropske unije smiselno razviti standardizirane smernice za boj proti dezinformacijam ter tujim informacijskim manipulacijam in vmešavanju (FIMI). V ta namen bi bilo priporočljivo v vsaki državi članici vzpostaviti specializirano agencijo za boj proti FIMI, katere delovanje bi omogočilo učinkovitejšo koordinacijo med državami članicami ter hitrejšo odkrivanje in odzivanje na tuje dezinformacijske kampanje. Takšne agencije bi hkrati delovale kot osrednja nacionalna koordinacijska telesa, spodbujala sodelovanje med različnimi deležniki ter izvajala poglobljene analize tujih zlonamernih kampanj, s čimer bi se zagotovilo njihovo sistematično in celovito preučevanje.

Zaključek

Analiza ruskih dezinformacijskih kampanj na Zahodnem Balkanu razkriva jasno strateško vzpostavljeno regionalno mrežo vpliva, ki temelji na kombinaciji neposrednega delovanja ruskih državnih medijev in posredniškega širjenja preko lokalnih akterjev, zlasti v Srbiji, BiH ter Črni gori. Srbija izstopa kot centralna točka in logistično-operativno središče tega sistema - ne le zaradi prisotnosti ruskih medijev, temveč predvsem zaradi obsežne mreže pro-ruskih medijev, političnih strank, Telegram kanalov in civilnodružbenih organizacij. Srbija je namreč edina država regije, kjer sta stacionirana ruska državna medija RT in Sputnik, ki delujeta kot vir in kot ojačevalec ruskih, a tudi lokalnih pro-srbskih dezinformacij in propagande. Toda prisotnost dveh ruskih medijskih hiš v Srbiji in nekaj ruskih spletnih portalov v primerjavi s številno mrežo srbskih in pro-srbskih medijev, portalov, organizacij in ostalih akterjev, ki širijo dezinformacije, razkriva dejstvo, da večino ruskih dezinformacij v regiji širijo prav lokalni akterji. Namreč, v regiji obstaja več kot 100 srbskih in pro-srbskih medijev, portalov in spletnih strani, ki širijo ruske dezinformacije v Srbiji, Črni gori in BiH. Ruski portali, mediji, politiki, uradniki, državni voditelji in ostali subjekti se pogosto poslužujejo dezinformacij, vezanih na Srbijo, pri čemer praviloma ne napadajo srbske vlade, temveč jo podpirajo

★ ★ ★ Euro-Atlantic Bulletin ★ ★ ★ ★ ★ ★ Evro-atlantski Bilten ★ ★ ★

EURO-ATLANTIC COUNCIL OF SLOVENIA / EVRO-ATLANTSKI SVET SLOVENIJE

Kardeljeva ploščad 5, 1000 Ljubljana, Slovenija, t. +386 (0)1 5805 327, e-mail: info@euroatlantic.org, www.euroatlantic.org

s širjenjem identičnih narativov. Srbija tako ni tarča, temveč ključni vir in distributer ruskih a tudi lastnih pro-vladnih dezinformacij, ki se prelivajo v druge države Zahodnega Balkana, kar je še posebej opazno v entiteti Republika Srbska v BiH in srbski skupnosti v Črni gori. Medtem ko v BiH ruske dezinformacije prispevajo k utrjevanju srbskega separatizma, med-etničnih trenj in zaviranju evro-atlantskih procesov, je v Črni gori njihova intenzivnost malce drugačna in odvisna od notranjepolitičnega konteksta. Črna gora namreč nima formalno institucionalizirane in teritorialno organizirane srbske skupnosti, kot entiteta Republika Srbska v BiH, zato je intenzivnost ruskih dezinformacij tam odvisna od tega ali so pro-ruske in pro-srbske struje vključene v oblast. V kolikor so le te na oblasti, so ofenzivne dezinformacije zoper vlado nekoliko manj intenzivne, pri čemer ostajajo narativi, ki prikazujejo Črno goro kot srbsko državo in diskreditirajo evro-atlantske integracije ter selektivne poglede na vojno v Ukrajini.

Celostno gledano, ruske dezinformacijske kampanje predstavljajo sofisticirano obliko informacijskega bojevanja, kjer ključne vloge prevzemajo lokalni akterji, ruski državni mediji pa zagotavljajo vsebinsko in strateško usklajenost ter pomembno oporno točko in most med informacijami iz regije in Moskvo. To nakazuje, da je vpliv Rusije na Zahodnem Balkanu vzpostavljen na kognitivni in politični ravni, s ciljem ohranjanja regije pod svojim vplivom, destabilizacije evro-atlantskih procesov ter krepite lastne geopolitične pozicije. Pristop Rusije v regiji tako ni neposredno invaziven, temveč subtilno sistematičen in temelji na prepletenih lokalnih mrežah, strateško izbranih medijskih kanalih in natančno usmerjenih narativih, ki maksimalno izkoriščajo zgodovinske, etnične in jezikovne posebnosti Zahodnega Balkana.

Viri

Atlantski svet Črne gore. (2020). *Russian narratives towards the Western Balkans. Monitoring and analysis of Sputnik Serbia media platform*. NATO Strategic Communications Centre of Excellence. https://stratcomcoe.org/pdfs/?file=/cuploads/pfiles/analysis_of_sputnik_serbia_30-04_v4-1.pdf?zoom=page-fit

Bennett, W. in Livingston, S. (2020). Disinformation in Political and Historical Context. V W. Bennett in S. Livingston. (ur.), *The Disinformation Age: Politics, Technology, and Disruptive Communication in the United States* (str. 1–40). Cambridge University Press. <https://dx.doi.org/10.1017/9781108914628>

CEP. (2022). *Information war and the Fight for truth*. Tactics and harmful effects of foreign perpetrated disinformation in Western Balkans. <https://www.cep.si/wp-content/uploads/2025/06/Fight-for-Truth.pdf>

★ ★ ★ Euro-Atlantic Bulletin ★ ★ ★ ★ ★ ★ Evro-atlantski Bilten ★ ★ ★

EURO-ATLANTIC COUNCIL OF SLOVENIA / EVRO-ATLANTSKI SVET SLOVENIJE

Kardeljeva ploščad 5, 1000 Ljubljana, Slovenija, t. +386 (0)1 5805 327, e-mail: info@euroatlantic.org, www.euroatlantic.org

Cigler, M. (2016). Hibridna varnost. V M. Malešič (ur.). *Konvencionalna in hibridna varnost: Vzorci (dis)kontinuitete* (str. 75–95). Fakulteta za družbene vede, Založba FDV.

Cvjetićanin, T. (2018, 24. junij). Kad porušena kuća postane »ogromno skladište vojne opreme u blizini džamije«. Raskrinkavanje.ba. <https://raskrinkavanje.ba/analiza/kad-porusena-kuca-postane-ogromno-skladiste-vojne-opreme-u-blizini-dzamiije>

Cvjetićanin, T., Zulejhić, E., Brkan, D., in Livančić-Milić, B. (2019). *Dezinformacije u online sferi: Slučaj BiH. Udruženje građana »Zašto ne«.* https://zastone.ba/app/uploads/2019/05/Dezinformacije_u_online_sferi_Slučaj_BiH_BHS.pdf

DFC. (2021). *Analiza: Monitoring srbijanskih medija 2021 (tema – Crna Gora).* <https://dfcme.me/publikacije/analiza-monitoring-srbijanskih-medija-2021-tema-crna-gora/>

DFC. (2025). DFC Report - Between Integration and Destabilization. <https://dfc.me/en/publikacije/dfc-report-between-integration-and-destabilization/>

Doncheva, T. (2020). *Tracing Russian narratives in the Western Balkans media.* NATO Strategic Communications Centre of Excellence. https://stratcomcoe.org/pdfjs/?file=/cuploads/pfiles/tracking_russias_narratives_western_balkan_media_30-04_v4.pdf?zoom=page-fit

Duffy, M. in Green, S. (2020). *Organised chaos: Russian influence and the state of disinformation in the Western Balkans.* The Edward R. Murrow Center for a Digital World. <https://sites.tufts.edu/murrowcenter/files/2020/11/Organised-Chaos.pdf>

EU vs. Disinfo. (2019, 29. april). *No News on the News Front.* <https://euvsdisinfo.eu/no-news-on-the-news-front/>

GEC. (2020). *Pillars of Russia's disinformation and propaganda ecosystem.* <https://2017-2021.state.gov/russias-pillars-of-disinformation-and-propaganda-report/>

Greene, S., Asmolov, G., Fagan, A., Fridman, O. in Gjuzelov, B. (2021). *Mapping Fake News and Disinformation in the Western Balkans and Identifying Ways to Effectively Counter Them.* Directorate General for External Policies of the Union, European Parliament. <http://dx.doi.org/10.2861/221343>

★ ★ ★ Euro-Atlantic Bulletin ★ ★ ★ ★ ★ ★ Evro-atlantski Bilten ★ ★ ★

EURO-ATLANTIC COUNCIL OF SLOVENIA / EVRO-ATLANTSKI SVET SLOVENIJE

Kardeljeva ploščad 5, 1000 Ljubljana, Slovenija, t. +386 (0)1 5805 327, e-mail: info@euroatlantic.org, www.euroatlantic.org

Institute for the Study of War. (2025, Oktober 20). *Russian offensive campaign assessment*, October 20, 2025. Understanding War. <https://understandingwar.org/research/russia-ukraine/russian-offensive-campaign-assessment-october-20-2025/>

Jagiello, B. (2021). The Balkan kettle: Russia's policy toward the Balkans. *Security and Defence Quarterly*, 35(3), str. 47–61. <https://dx.doi.org/10.35467/sdq/138674>

Janjić, S. (2022, 24. avgust). *Ratnohuškačka i rasnohuškačka retorika*. Kosovo 2.0. <https://kosovotwopointzero.com/sr/ratnohuskacka-i-rasnohuskacka-retorika/>

Katić, M., in Jevtović, M. (2024, 22. september). Operacija 'Portal combat' na Balkanu: Digitalni rukopis ruskih dezinformacija. *Radio Slobodna Evropa*. <https://www.slobodnaevropa.org/a/balkan-portal-kombat-ruske-dezinformacije/33094285.html>

Koledin, T. (2025, 22. oktober). Savet Evropske unije nije usvojio „zabranu tranzita ruskog gasa kroz EU u treće zemlje“. *FakeNews Tragač*. <https://fakenews.rs/2025/10/22/zabrana-tranzita-ruskog-gasa/>

Komarčević, D. (2022, 20. april). 'Telegrami' lažnih vesti za Zapadni Balkan. *Radio Slobodna Evropa*. <https://www.slobodnaevropa.org/a/rusija-telegram-kanali/31808637.html>

Lanoszka, A. (2019). Disinformation in international politics. *European Journal of International Security*, 4(2), str. 1–22. <http://dx.doi.org/10.1017/eis.2019.6>

Ljubičić, M. (2022, 19. april). *Informer najavio da SAD šalju vojsku u Ukrajinu, iako je Bela kuća to juče demantovala*. Raskrinkavanje.rs. <https://raskrinkavanje.rs/informer-najavio-da-sad-salju-vojsku-u-ukrajinu-iako-je-bela-kuca-to-juce-demantovala/>

Metodieva, A. (2019). Russian narrative proxies in the Western Balkans. *German Marshall Fund of the United States*. https://www.jstor.org/stable/resrep21239?seq=1#metadata_info_tab_contents

Mijatović, P. (2022). *Lažne vesti o Rusiji: Analiza dezinformacija pre rata u Ukrajini*. Novi Sad: Novosadska novinarska škola. <https://fakenews.rs/wp-content/uploads/Predrag-Mijatovic-Lazne-vesti-o-Rusiji.pdf>

★ ★ ★ Euro-Atlantic Bulletin ★ ★ ★ ★ ★ ★ Evro-atlantski Bilten ★ ★ ★

EURO-ATLANTIC COUNCIL OF SLOVENIA / EVRO-ATLANTSKI SVET SLOVENIJE

Kardeljeva ploščad 5, 1000 Ljubljana, Slovenija, t. +386 (0)1 5805 327, e-mail: info@euroatlantic.org, www.euroatlantic.org

Novinarji brez meja. (2024, 2. oktober). *RT i Putinova fabrika laži na Balkanu: Reporterji bez granica apelujuda EU pozove Srbiju na odgovornost.* <https://rsf.org/en/russia-serbia-how-rt-spreads-kremlin-s-propaganda-balkans-despite-eu-sanctions>

Pekmez, I., Hodžić, E., in Bilajac, N. (2024, 7. junij). *Proruski Telegram kanali na Balkanu sve popularniji poligon za regrutovanje i dezinformacije.* Detektor.ba. <https://detektor.ba/2024/06/07/proruski-telegram-kanali-na-balkanu-sve-popularniji-poligon-za-regrutovanje-i-dezinformacije/>

Richter, A. (2025). Russia: Barometer of information vibrancy. *International Scientific Journal of Media and Communications in Central Asia*, (8). <https://doi.org/10.62499/ijmcc.vi8.101>

Šćepanović, L. (2022). Od pet crnogorskih televizija četiri u vlasništvu struktura iz Srbije. *Radio Slobodna Evropa*. <https://www.slobodnaevropa.org/a/crna-gora-mediji-vlasnistvo-srbija/31642265.html>

Šćepanović, J. (2022a). Russia, the Western Balkans, and the question of status. *East European Politics and Societies*, 37(3), str. 972–991. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/08883254221130366?icid=int.sj-abstract.similar-articles.1>

Šehović, N. (2023, 10. novembra). *Novo negiranje genocida u Srebrenici na regionalnoj ispostavi ruskog državnog medija.* Raskrinkavanje.ba. <https://raskrinkavanje.ba/analiza/novo-negiranje-genocida-u-srebrenici-na-regionalnoj-ispostavi-ruskog-drzavnog-medija>

The Geopost. (2024, 12. marec). “RT Balkan” dezinformiše o ulasku Finske u NATO. *The Geopost*. <https://thegeopost.com/sr/factchecking-srb/rt-balkan-dezinformise-o-ulasku-finske-u-nato/>

Vučić, M. (2023, 10. april). *Last year, almost 1,200 manipulations and disinformation were on the front pages of five newspapers.* Raskrikavanje. <https://raskrikavanje.rs/last-year-almost-1200-manipulations-and-disinformation-were-on-the-front-pages-of-five-newspapers>

Vučić, M. (2024, 16. oktober). *Velikosrpsko oduševljenje tabloida popisom u Crnoj Gori.* Raskrikavanje.rs. <https://raskrikavanje.rs/page.php?id=Velikosrpsko-odusevljenje-tabloida-popisom-u-Crnoj-Gori-1407>

★ ★ ★ **Euro-Atlantic Bulletin** ★ ★ ★
★ ★ ★ **Evro-atlantski Bilten** ★ ★ ★

EURO-ATLANTIC COUNCIL OF SLOVENIA / EVRO-ATLANTSKI SVET SLOVENIJE

Kardeljeva ploščad 5, 1000 Ljubljana, Slovenija, t. +386 (0)1 5805 327, e-mail: info@euroatlantic.org, www.euroatlantic.org

EVRO-ATLANTSKI SVET SLOVENIJE
EURO-ATLANTIC COUNCIL OF SLOVENIA

Si želite izvedeti več o dejavnostih Evro-atlantskega sveta Slovenije? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.